

Sürüngenlerin Beslenmesi

Giriş

Sürüngenlerin uygun bir şekilde barındırılması besin maddelerini yeterli bir şekilde sağlamak kadar önemlidir. Fotoperiyod, sıcaklık, nemlilik, altlık ve kafes yem yeme davranışlarını ve bunun sonucu olarak da besin madde tüketimini etkileyebilir. Sürüngenin barındırıldığı alan içerisinde sıcak ve kuru noktalar veya serin ve ılık alanları tercih edebileceği sıcaklık ve nem bakımından değişik bölgeler bulunmalıdır.

Giriş

Çok sayıda hayvanın barındırıldığı ortamlarda ise tercih edilen alanlar veya yiyecek kapları için rekabet oluşacağı göz önünde bulundurulmalıdır. Barındırılan alanda her hayvan için yeterli sayıda sıcak nokta, UV ışınlara maruz kaldığı nokta ve yem kabı bulunmalıdır. Tercih edilen bölgelerde veya yem kaplarında rekabeti azaltmak için görsel bariyerler kullanışlı olabilir.

Sürüngen ve Amfibiler İçin Vivarium/Terrarium Barınaklar

İhtiyaç duyulan barınağın tipi ve boyutları beslenen türe göre değişkenlik gösterir. Suda yaşayan türler için modifiye bir akvaryum tavsiye edilir. Işıklandırma takılmasına elverişli, özel havalandırmalı bir üst kapağı bulunmalı, içeriye giriş bu tavandaki sürgülü bir kapakla sağlanmalıdır. Bu güvenli bir yöntemdir. Çünkü birçok sürüngen, amfibi ve yılan etkili bir zıplama ve tırmanma yeteneğindedir.

Sürüngen ve Amfibiler İçin Vivarium/Terrarium Tipleri

Çöl

Savan

Ilıman Orman

Tropikal Orman

Yarı Akuatik

Tropikal Akuatik

Sürüngen ve Amfibiler İçin Isıtma

Isıtma sistemini dizayn ederken amaç, barınak boyunca farklı ısı derecelerinde bölgeler oluşturmaktır. Bu sayede sürüngen spot ışık altında güneşlenerek vücut ısısını ve aktivite derecesini yükseltebilir, sonrasında uzaklaşarak örneğin yiyecek arayabilir ve yedikten sonra dönüp tekrar güneşlenebilir.

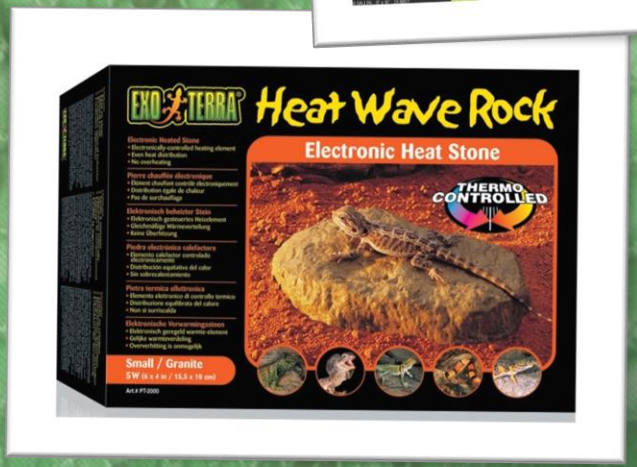

Sürüngen ve Amfibiler İçin Aydınlatma

Sıcaklıktan başka, aydınlatma da birçok sürüngenin özellikle kertenkeleler ve su kaplumbağalarının sağlığı açısından çok önemlidir. Dışarıda güneş ışınlarında bulunan UV radyasyon deriye ulaşıp buradaki D_3 vitamini sentezini uyarır. Bu vitamin canlıların diyetteki kalsiyumu absorbe etmelerini ve etkili bir biçimde kullanmalarını sağlar.

Beslenme

Herbivor Diyeti

Beslenmesi en kolay sürüngen grubu hiç şüphesiz herbivorlardır. Yeşilliklerden, çeşitli sebze ve meyvelerden oluşan, vitamin ve mineral takviyesi yapılan değişik diyetler oluşturulabilir.

Lahana, brokoli, brüksel lahanası, karnabahar ve lahana ailesi türleri tiroid problemleri ve guatra yol açtığından ölçülü kullanılmalıdır.

Ispanak ve pancar yaprakları kalsiyumu bağlayan okzalatlar içerdikleri için kalsiyum emilimini azaltırlar.

Marul beslenme yönünden değerli bir kaynak değildir.

Birçok bitkinin koyu yeşil dış yaprakları daha besleyicidir.

Beslenme

Herbivor Diyeti

Günümüzde herbivor sürüngenler, özellikle yeşil iguanalar için hazır ticari yemler bulmak mümkündür. Bu ürünler canlının gereksinim duyduğu bütün bileşenleri dengeli olarak içerecek şekilde formüle edilmişlerdir. Ayrıca kullanımları pratik olup ekstra vitamin–mineral takviyesine gereksinim göstermezler. Bu besinlerin konserveleri kuru peletlerden daha lezzetlidir.

Bir sürüngeni peletle beslenmeye alıştırmak için pelet yem bir miktar yeşillikle karıştırılabilir veya lezzetlerini arttırmak için ıslatılabilir. Yalnız, yenilmeyen ıslak peletler küflenmeden uzaklaştırılmalıdır. Ayrıca sürüngenlerin bu tür besine uzun süre serbest şekilde ulaşabilmeleri obeziteye neden olabilir.

Beslenme

İnsektivor Diyeti

Günümüzde ticari olarak canlı yem seçenekleri rahatlıkla temin edilebilmektedir. Hamamböcekleri, beyaz kurtlar ve meyve sineklerinde olduğu gibi bazı durumlarda bir başlangıç kitiyle hayvan sahibi tarafından yetiştirilebilmektedir. Bu küçük omurgasızlar genç amfibiler için idealdir. Hayvan büyüdükçe yavru çekirgeler de diyetlerine sunulabilir.

Beslenme

İnsektivor Diyeti

Aslında cırcır böcekleri en ideal canlı besinlerden biridir. Çünkü değişik boylarda temin edilebilmektedirler. Bu omurgasızlar için özel vitamin ve mineral katkı tozları bulmak mümkündür. Bu tozlar böceklerin kabukları üzerine dikkatlice serpilmelidir. Sadece cırcır böceklerini besin olarak kullanmaktan ileri gelebilecek besin madde yetersizlikleri böylece önlenebilir.

Un kurtları (*Tenebrio monitor*) diğer bir temel yem öğesidir, yine mini kurtlardan büyük kurtlara doğru değişik boylarda bulmak mümkündür. Ne yazık ki dış yapılarının daha sert olması nedeniyle küçük türler tarafından sindirilemez.

Beslenme

Karnivor Diyeti

Tavşan, rat veya fare gibi kemirgenler, olası yaralanmalardan korumak ve kemirgenin refahı açısından sürüngenlere ölü olarak verilmelidir. Ender olmakla birlikte, kemirgenler avcılarına saldırabilir ve ısırabilirler.

Ölü olarak sunma ayrıca sürüngenin saldırırken kendisini duvara vurarak yaralama ihtimalini de azaltmaktadır. Bununla birlikte, özellikle esarete alışmamış bazı sürüngenlerde canlı kemirgenlerle uyarılma gerekebilir. Yine kemirgen tarafından taşınabilecek hastalık veya parazitler de dikkate alınmalıdır.

Beslenme

Karnivor Diyeti

Av olarak verilen kemirgenler, türe göre besin maddeleri bakımından tam bir diyetle beslenmelidir. Yem olarak kullanılan kemirgenin besin madde bileşimi, kemirgenin ne ile beslendiğine bağlıdır.

Dondurulmuş fare ve ratlar karnivor sürüngenlere rutin olarak sunuluyorsa dondurma koşulları uygun olmalıdır. Çözdürmede ise en az su kaybına yol açan yöntemin seçilmesi önemlidir. Çünkü, birçok karnivor sürüngen avlarından sadece besin kaynağı değil, aynı zamanda su kaynağı da olarak yararlandıkları için verilen avın su düzeyi oldukça önemlidir.

Beslenme

Karnivor Diyeti

Uygun yemlerin ve besin maddelerinin yeterli miktarda verilmesi için doğada beslenme alışkanlığı bakımından yakın türlerin bir arada barındırılması esastır. Pratikte sıklıkla iki veya daha fazla sayıda av türü sunulmaktadır, çünkü omurgalı ve omurgasız avların besin madde içeriklerinde farklılıklar bulunmaktadır.

Tek bir yeme veya av türüne karşı bağımlılık oluşmasının önlenmesi istenen bir durumdur, çünkü bazı yem/av türlerinin dönemsel olarak temin edilmesi güçleşebilmektedir. Tek bir av türüne bağımlılık genellikle yılanlarda gözlenmektedir ve bu durum genellikle kaçınılmazdır.

Beslenme

Karnivor Diyeti

Sürüngenler için çok sayıda ticari diyet pazarlanmaktadır. Karnivor ve omnivor sürüngenler için dondurulmuş, dondurulmuş-kurutulmuş, konserve, ekstrude, pelet veya sosis formda ürünler mevcuttur.

Ticari diyetler genç sürüngenlere sunulduğunda kabul edilebilirliği daha yüksektir. Sürüngenler için uygun bir şekilde formüle edilmiş ticari diyetler, taze ürünlerle veya canlı avlarla beslemeye göre daha pratik ve daha ekonomiktir.

Beslenme

Çizelge 1. Sürüngenler İçin Önerilen Besin Madde Düzeyleri

	Yoğunluk	
Besin Maddesi	**Karnivor Sürüngenler**	**Omnivor Sürüngenler**
Ham protein	%30–50	%20–25
Arjinin	%1.0	%1.8
İzolöysin	%0.5	%1.3
Lizin	%0.8	%1.5
Metiyonin	%0.4	%0.4
Metiyonin + sistin	%0.75	%0.75
Treonin	%0.7	%1.0
Triptofan	%0.15	%0.3
Linoleik asit	%1.0	%1.0
Kalsiyum	%0.8–1.1	%1.0–1.5
Fosfor	%0.5–0.9	%0.6–0.9
Potasyum	%0.4–0.6	%0.4–0.6
Sodyum	%0.2	%0.2
Magnezyum	%0.04	%0.2
Manganez	5 ppm	150 ppm
Çinko	50 ppm	130 ppm
Demir	60–80 ppm	200 ppm
Bakır	5–8 ppm	15 ppm
İyot	0.3–0.6 ppm	0.4 ppm
Selenyum	0.3 ppm	0.3 ppm
Riboflavin	2–4 ppm	8 ppm
Pantotenik asit	10 ppm	60 ppm
Niasin	10–40 ppm	100 ppm
B_{12} vitamini	0.020 ppm	0.025 ppm
Kolin	1,250–2,400 ppm	3,500 ppm
Biotin	70–100 ppb	400 ppb
Folasin	200–800 ppb	6,000 ppb
Tiamin	1–5 ppm	5 ppm
Pridoksin	1–4 ppm	10 ppm
A vitamini	5,000–10,000 IU/kg	15,000 IU/kg
Kolekalsiferol (D_3 vitamini)	500–1,000 IU/kg	500–1,000 IU/kg
E vitamini	200 IU/kg	200 IU/kg